

Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı

RADİKAL DEĞİŞİKLİKLERLE GELİYOR

Yalçın Sönmez

Türkiye Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, Serbest Meslek Mensupları ve Yöneticileri Vakfı (TOSYÖV) İstanbul Destekleme Derneği, "Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı KOBİ'lere Neler Getiriyor?" başlıklı bilgilendirme toplantısını DES Sanayi Sitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirdi. Ticari yaşamı düzenleyecek ve yeni bir biçim kazandıracak olan Tasarının, KOBİ'ler ve onlara hizmet veren tüm tedarikçiler için öneminin vurgulandığı toplantıda önümüzdeki dönemde bu konuda nelerle karşılaşılacağı ve ne gibi önlemler almak gerektiği masaya yatırıldı.

VI. KOBİ Zirvesi'ne çağrı

TOSYÖV Başkan Yardımcısı Yalçın Sönmez, açılış konuşmasında katılımcılara, TOSYÖV ve faaliyetleri hakkında bilgi verdi. TOSYÖV'ün düzenleyeceği VI. KOBİ Zirvesi'ne katılımcıları davet eden Sönmez, "TOSYÖV, TOBB

ve KOSGEB işbirliğinde 11-12 Mart tarihlerinde, Dedeman Otel'de düzenlenecek VI. KOBİ Zirvesi, 'Değişen Piyasalarda KOBİ'lere Yol Haritası' temasıyla gerçekleştirilecek. TOSYÖV olarak www.kobizirvesi.org.tr web adresinden VI. KOBİ Zirvesi ile ilgili bilgileri yayınlıyoruz. Zirve hakkında daha ayrıntılı bilgiyi buradan edinebilir, katılım için ücretsiz kayıt yaptırabilirsiniz" dedi.

Sönmez, zirveye; Dış Ticaretten Sorumlu Devlet Bakanı Zafer Çağlayan, Sanayi ve Ticaret Bakanı Nihat Ergün, KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekçi, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Tanıl Küçük gibi iş, kamu ve akademi dünyasının karar verici noktalarının yöneticilerinin katılacağını ifade etti. Başbakan Tayyip Erdoğan'ın da zirveye katılımının beklendiğini dile getiren

Yaklaşık 9 yıllık hazırlanma ve yasamaya sevk edilme süreci olan Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı 2008 yılı Kasım ayından beri TBMM'de maddeler halinde görüşülüyor. Bir kısmı kabul edilen tasarının önümüzdeki dönemde tamamının yasalaşarak yürürlüğe girmesi bekleniyor.

Sönmez, zirvede KOBİ'lerin sorunlarının ve bunlara çözüm önerilerinin masaya yatırılacağını kaydetti.

Tasarı mutlaka tartışılmalı

TOSYÖV İstanbul Destekleme Derneği Başkanı Süleyman Karadağ ise TBMM'de hala maddeler halinde görüşülmeye devam eden yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı ve getirdiği yenilikler hakkında KOBİ'lerin bilgilendirilmesi amacıyla toplantıyı düzenlediklerini belirtti. Karadağ, "Yaşamımızı çok yakından ilgilendiren bir konu. Kanun çıkmadan bu tasarının tartışılması çok önemli" dedi.

Süleyman Karadağ

Prof. Dr. Mustafa Aksu

Hukuki uyum süreci önemli

Toplantının moderatörlüğünü ise Haliç Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Aksu yürüttü. Yeni kanun tasarısıyla ilgili bir hukuki uyumlaştırma süreci gerektiğini vurgulayan Aksu, dış dünyayla uyumlu, ülkenin bugünkü ihtiyaçlarına yönelik yeni bir ticaret kanununun artık ihtiyaç haline geldiğini ifade etti.

Tasarının temeli

PWC Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri Bölümü-Şirket Ortağı Gökhan Yüksel, “TTK Tasarısına Genel Bakış ve Kurumsal Yönetim” başlıklı sunumunda yeni kanun tasarısının ciddi değişiklikler getirdiğine dikkat çekti. Yüksel, Türkiye’nin tekstil üretiminde Avrupa birincisi, dünyanın ikinci büyük yassı cam üreticisi, Avrupa’nın bir numaralı televizyon üreticisi, Avrupa’nın beşinci büyük buzdolabı üreticisi, dünyanın altıncı büyük çimento üreticisi, Avrupa’nın üçüncü büyük demirçelik üreticisi, dünyadaki beş mücevher üreticisinden biri olduğunu söyledi. “Dünyadaki en büyük 225 yüklenici firmanın 22 tanesi Türk” diyen Yüksel, bu konumdaki Türkiye’nin hala 1957 model bir Türk Ticaret Kanunu kullandığını belirtti.

Yüksel, yeni Türk Ticaret Kanunu’nun (TTK) gerekliliğinden sözetti: “Dünyanın koşulları 1950’li yıllarla aynı değil. Artık şirketler çok büyük ve her yerdeler. Kanun yapımcılar dünyanın problemlerini çözecekse şirketlerinde sürdürülebilirliğini, iyi yönetiliyor olmasını sağlayacak kanunlar geliştirmeli. Dolayısıyla bu kanunun temel ilkeleri, kurumsal yönetim ilkeleri haline geldi. AB’ye giden süreçte ve uluslararası rekabette kurumsal yönetim ilkeleriyle yö-

Toplantıya TOSYÖV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve Kocaeli Alikahya OSB Yönetim Kurulu Başkanı Yalçın Sönmez, Gebze Plastikçiler Organize Sanayi Bölgesi (GEPOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Osman Erkan, Kocaeli Alikahya OSB Müteşebbis Teşekkül Başkanı Vekili S. Hamit Velioglu, Dudullu OSB Bölge Müdürü Murat Fırat, DES Sanayi Sitesi Genel Müdürü Melih Tunçay, Haliç Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Aksu, TOSYÖV Mütevelli Heyet Üyesi ve TBD İstanbul Şubesi Denetim Kurulu Asil Üyesi Osman Arslan Tunçelli, TOSYÖV İstanbul Destekleme Derneği Başkanı Süleyman Karadağ, TOSYÖV İstanbul Destekleme Derneği Danışmanı Ali Güneş, TOSYÖV İstanbul Destekleme Derneği Üyeleri, TOSYÖV Proje Koordinatörü Cüneyt Örkmez’in yanı sıra akademi ve iş dünyası temsilcileri katıldı.

netiliyor olmamız önemli. Bunun içinde yeni kanun tasarısının ciddi açılımları var. Prof. Dr. Ünal Tekinalp tarafından hazırlanan yeni TTK Tasarısı 1535 maddeden oluşuyor. Tasarı, kabulünden itibaren altı ay içinde 21 adet ikincil mevzuatla desteklenecek.”

Gökhan Yüksel

Kanun tasarısının TBMM’den henüz 76 maddesinin geçtiğini ve diğer maddelerin beklediğini belirten Yüksel, tasarıya hakim olan anlayışın ilkelerini şöyle özetledi: “Bilgi toplumu, standartlar, iç ve dış denetim, pay sahipleri demokrasisi, kurumsal yönetim ilkeleri, şeffaflık, görevlerin ayrılığı.”

Yüksel, “Şeffaflık, internet sitesi mecburiyetiyle ortaya çıkıyor. Borsa şirketleri için gerekli tüm kurallar kapalı şirketler içinde geçerli olacak. Şirketlerin mali tabloları sır değil. Her şirketin mali

tablosu internet sitesinde yayınlanacak. Şirketlerin iç ve dış denetimi zorunlu hale geliyor. ABD ve İngiltere’de yüzde yüz halka açık şirketler var, çok ortaklı yapı denetim zafiyeti getiriyor, hakim ortaklı yapıda ise azınlık haklarının ihlali sözkonusu. O zaman kurumsal yönetim, şeffaflık, hesap verebilirlik, adillik ve sorumluluk getiriyor, yeni Kanun’un temeli budur” diye konuştu.

Kanun yürürlüğe girdikten sonra ek düzenlemelerle 3-4 yıl içinde aksaklıkların giderilebileceğini kaydeden Yüksel, herkese yeni kanunun getirdiği değişime hazır ve ılımlı olmalarını önerdi. Aile şirketleri için kurumsal yönetimin son derece gerekli olduğunu da vurgulayan Yüksel, kanunun şirketlere profesyonel yönetim kurulu zorunluluğu getirdiğini de dile getirdi

İşlem denetçisi raporu zorunlu

PWC Hukuk Hizmetleri Bölümü Müdürü Aykut Dinçer ise “TTK Tasarısında Ticaret Hukukuna İlişkin Değişiklikler” başlıklı sunumunda yeni kanunun her sermaye şirketinin bir internet sitesi açması ve internet sitesinin bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine özgülmesinin zorunluluk olduğunu dile getirdi. Dinçer, artık tek pay sahipli anonim ve tek

Aykut Dinçer

ortaklı limited şirket kurulabileceğini veya çok pay sahipli veya ortaklı kurulan şirketin sonradan tek ortağa düşmesinin mümkün olduğunu aktardı.

Tasarı ile şirket satınalmaları ve birleşmelere kolaylık getirildiğini de belirten Dinçer, işçilerin alacaklarını koruyan bazı haklar bulunduğunu ve işlem denetçisi denilen bir kavramın ortaya çıktığını ve işlemin özüne göre farklı meslek gruplarından insanların işlem denetçisi olabildiğini anlattı. Dinçer, şöyle devam etti: “Bütün işlemlerde ‘işlem denetçisi’ raporu zorunludur. Bir de tasarı şirkete karşı borçlanma yasağı getiriyor. Pay sahiplerinin iştirak taahhüdünden doğan borçlar hariç, şirkete karşı borçlanmaları yasaklanmıştır. Artık şirket ortakları, şirketi kendi kasaları gibi kullanamayacak.”

Dinçer bir başka yeni düzenlemeyi şöyle açıkladı: “Şirketler Topluluğu’nda ana şirket ve bağlı şirketler vardır. Burada kanun, hakimiyetin kullanımına sınırlandırma getiriyor, pay sahibi ve alacaklılara dava hakkı veriyor. Güvenden doğan sorumluluk prensibi geçerlidir.”

Dinçer, anonim şirketlere ilişkin yenilik ve sorumlulukları ise şöyle ifade etti: “Tedrici kuruluş kaldırılmıştır. Kuruluşların işlem denetçileri tarafından denetlenmesi zorunluluğu getirilmiştir. Sermayede iki ayrı sistem belirlenmiştir. Esas sermaye asgari 50 bin TL, kayıtlı sermaye asgari 100 bin TL. Sanal ortamlar ve domain hakları da aynı sermaye olarak konabilecektir. Yeni sermaye artırım şekli ise şartlı. Oyda imtiyaza sınırlama getirilmiştir. Payların

devrine ilişkin, kanuni ve esas sözleşme ile getirilebilecek sınırlamalar düzenlenmiştir. Yeni bir sermaye artırım şekli şartlı sermaye artırımını düzenlenmiştir. TTK Tasarısı, ana sözleşmelerinde yer vermek suretiyle çalışanların şirketlerden hisse almalarını sağlıyor ve profesyonel yönetim kurulu istiyor. Üyelerin dörtte biri yüksek öğrenim sahibi olacaktır. En az bir üye T.C. vatandaşı ve Türkiye’de mukim olmalıdır. Tek üyeli yönetim kurulu olabilir, bunun için üniversite mezunu şartı getirmiyor ama bu üye mutlaka T.C. vatandaşı olmalı. Artık elektronik ortamda genel kurul yapılabilecek.”

Genel kurulların her yıl düzenli olarak yapılması zorunluluğu geldiğini de ifade eden Dinçer, şirketlere hukuki ve cezai sorumluluklar getirdiğini belirtti. Dinçer şunları kaydetti: “Hukuki sorumluluğun nitelikleri şöyle; kusur sorumluluğu, farklılaştırılmış teselsül ve ibra ile sona erme. Müeyyidesi ise tazminat. Bir de cezai sorumluluk geliyor. Örneğin, şirketin kuruluşu, sermaye arttırılması/azaltılması, birleşme/bölünme ve tür değiştirme durumlarında ilgili belge ve taahhütleri bir şekilde gerçeğe uygun olmaması ve diğer kanunlara aykırı olması 1-3 yıl hapis cezası gerektiren suçlar. Sermayenin tamamen taahhüt olunmamış ve karşılığı ödenmemişken taahhüt edilmiş veya ödenmiş gibi gösterilmesi veya sermaye taahhüdünde bulunanların ödeme yeterliliği olmadığını bilerek halde buna onay vermek veya aynı sermayenin ve devralınacak işletmenin değerlendirilmesinde emsallerine oranla yüksek fiyat biçmek veya işletmenin durumunu farklı göstermek 3 ay-2 yıl hapis cezası gerektiren suçlar. Bağlı şirketin yönetim kurulunca faaliyet yılının ilk 3 ayı içinde şirketin hakim ve bağlı şirketlerle ilişkileri hakkında düzenlenmesi öngörülen ra-

porun düzenlenmemesi 2 yıla kadar hapis ve adli para cezası gerektiren suçlar oluyor.”

KOBİ Muhasebe Standartları geliyor

PWC Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri Bölümü Kıdemli Müdür Mehmet Ali Demirkaya da “Yönetim Kurulu’nun Devredilemez Yetki ve Sorumlulukları” başlıklı sunumunda bu sorumlulukları şu başlıklarla sıraladı: “İç denetim ve iç kontrol, risk yönetimi, finansal planlama.”

Tasarıyla kurumsal ve finansal raporlama alanında yeni bir dönemin başladığını belirten Demirkaya, “Tek muhasebe dili; UFRS geliyor. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) kuruldu. TMSK’nın yetkileri TTK Madde 88’de belirlendi. TMSK tarafından UFRS’nin resmi Türkçe çevrimi yapıldı ve resmi gazetede yayımlandı. TMSK’nın güncellenmesi sözkonusu” dedi.

KOBİ Muhasebe Standartları (Taslak) getirildiğini de aktaran Demirkaya, 2 bin 511 sayfalık kapsamlı UFRS’nin yanı sıra 254 sayfalık ve 80 sayfalık uygulama rehberi ile KOBİ’ler için UFRS kitabı hazırlandığını kaydetti. Demirkaya, denetim alanında reformcu değişiklikler getirildiğini, büyük ölçekli sermaye şirketlerinde denetimin ancak bağımsız bir denetim kuruluşu tarafından yapılabileceğini, orta ve küçük ölçekli sermaye şirketlerinde bağımsız bir veya birden fazla YMM ve/veya SMM tarafından yapılabileceğini açıkladı.

Mehmet Ali Demirkaya